

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

42. TÝDEN (13.10.2026)

Kateřina Kovaříková a Kamil Holý



Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách CARC: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Podzimní ochlazení omezilo aktivitu většiny škůdců. Ve 42. týdnu jsou k vidění zejména mšice - téměř ve všech plodinách. V mladé cibuli stále škodí třásněnky. Na celeru, kde byly pozorovány svlušky ještě přežívá několik jedinců, ale vzhledem k počasí, by již neměly představovat významnější riziko. Na feromonové lapáky se aktuálně chytá jen osenice (1 až 7 jedinců dle lokality), u ostatních sledovaných motýlů jsou záchyty nulové. Bělásci byly pozorováni pouze na jedné lokalitě v počtu jen několika jedinců. Ani housenky (obecně) v porostech pozorovány nebyly.

Brukvovitá zelenina - mšice zelná a molice vlašovičnicková (hlavně kapusty) jsou stále aktivní, ale zatím tvoří spíše drobné kolonie (molice ještě méně), při vhodném počasí se však mohou ještě rychle namnožit. Dřepčíků bylo pozorováno jen pár jedinců. Někde jsou na zelí známky poškození od třásněnek.

Ostatní zelenina - stále létá osenice polní na všech lokalitách. Přímé škody nebo housenky pozorovány nebyly. V cibuli výskyt třásněnek a na celeru pořád riziko svlušek - škodlivost podle počasí. Další škůdci jsou sice bez nálezu, ale v tomto období může ještě škodit pochmurnatka mrkvová, housenky, květilka a zejména drátovci, kteří jsou aktuálně velmi početní (nálezy v zemních pastečích).

Rizikové: drátovci, třásněnky, mšice, molice, osenice, svlušky...



Mšice zelná

- nálet zakladatelek a nárůst kolonií.

Monitoring - prohlédnout zejména srdéčka zelí a spodní stranu listů.

Ochrana - při výskytu postřik.

Osenice polní

- záchyty v lapácích na všech lokalitách.
Monitorovat výskyt housenek.

Monitoring - housenky většinou ukryté v půdě v okolí rostliny nebo v paždí listů, žir v noci. Přítomnost se pozná podle požerků, na celeru např. požrané dolní části řapíků.

Ochrana - ošetření proti nejmladším housenkám, které žerou na nadzemních částech. Starší housenky zůstávají trvale v půdě - ochrana nefunguje. Housenky jsou aktivní v noci - postřik navečer nebo v nočních hodinách.

Molice vlašovičnicková

- pozor na zdroje z napadených brukví a mezplodin.

Monitoring - spodní strana listů brukvovitých zelenin.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Podle početnosti postřik.

Zápředníček polní

- počty v lapácích nulové, nebyly ani nálezy housenek.

Monitoring - dospělci ve feromonových lapácích nebo vizuálně na rostlinách. Zeleně zbarvené housenky na spodní straně listů.

Ochrana - sítě znemožní kladení. Ošetření proti nejmladším housenkám před objevením škod.

Dřepčící rodu *Phyllotreta*

- aktuálně výskyt nízký, ale stále mohou zaškodit.

Monitoring - dospělci na vrchní i spodní straně listů, v chladu se ukrývají v půdě - sledovat i míru poškození listů.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Nezakryté porosty ošetřit proti dospělcům.

Pilatka řepková

- aktivita dospělců, housenice nepozorovány.

Monitoring - vizuální kontrola porostu. Žluté misky. Dle plodiny při výskytu 1-2 housenic na rostlinu postřik (brukvovitá zelenina od 5 % napadených rostlin).

Ochrana - sítě zabrání v kladení, přípravky na bázi azadirachtinu. Postřik na mladé larvy (viz Registr POR).

Třásněnky

- výskyt všech stadií na cibuli - monitorovat porosty.

Monitoring - jsou většinou ukryté mezi listy u báze. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - dle druhu cibule a době sklizně.

Sviluška chmelová

- aktuálně zaznamenán výskyt na listech celeru, další vývoj dle počasí, ale nepředpokládá se namnožení a růst kolonií.

Monitoring - dospělci i nymfy na spodní straně listů, kde vytvářejí pavučinky. Posáté rostliny žloutnou. Malá velikost - použít lupu.

Ochrana - důležité je ošetřit spodní stranu listů akaricidy nebo oleji.

Drátovci

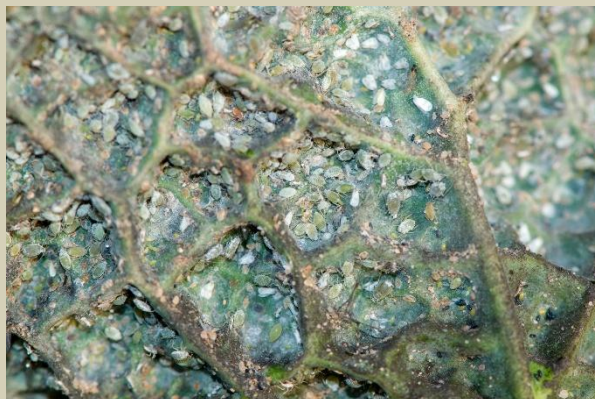
- letos velmi hojní. Činnost ustává až s poklesem teploty půdy pod 5 °C.

Monitoring - půdní výkopky, návnadové pasti, případně viditelné poškození podzemních orgánů rostlin.

Ochrana - pokud možno včasná sklizeň na rizikových pozemcích.

Užitečné organismy

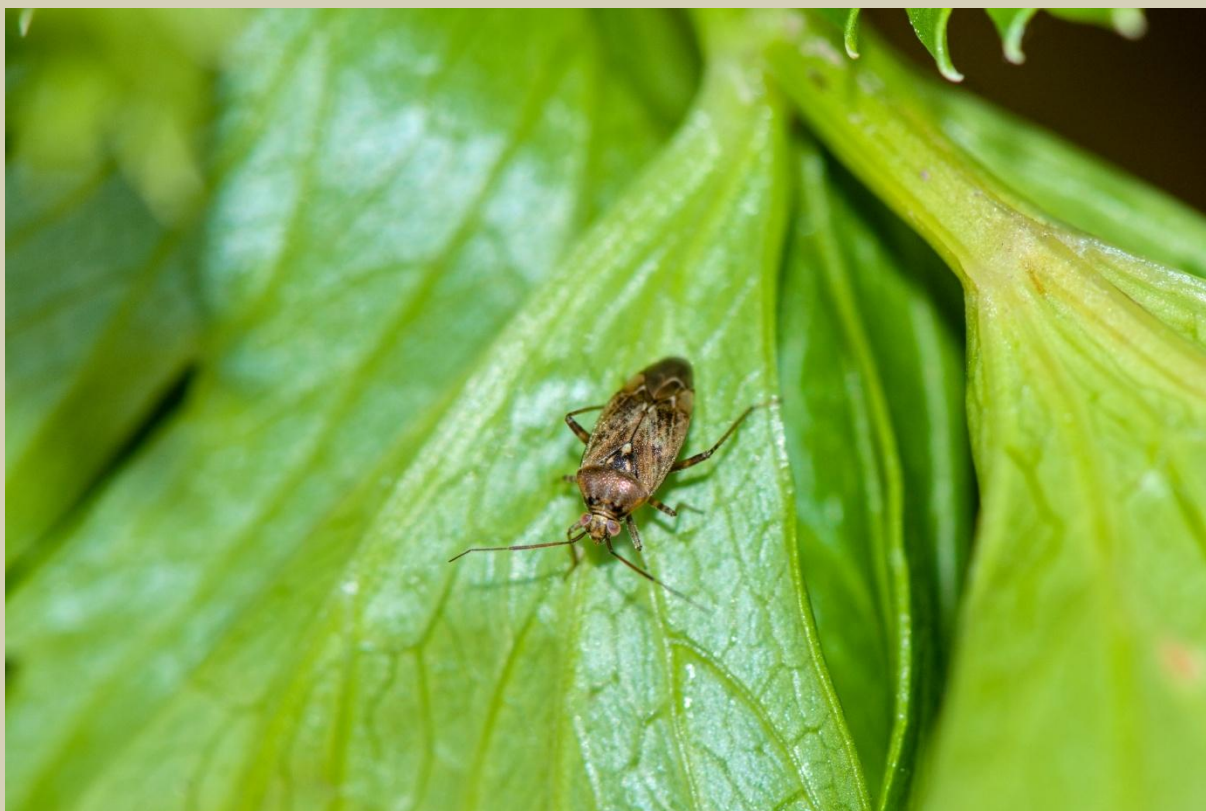
- aktuálně nízká aktivita



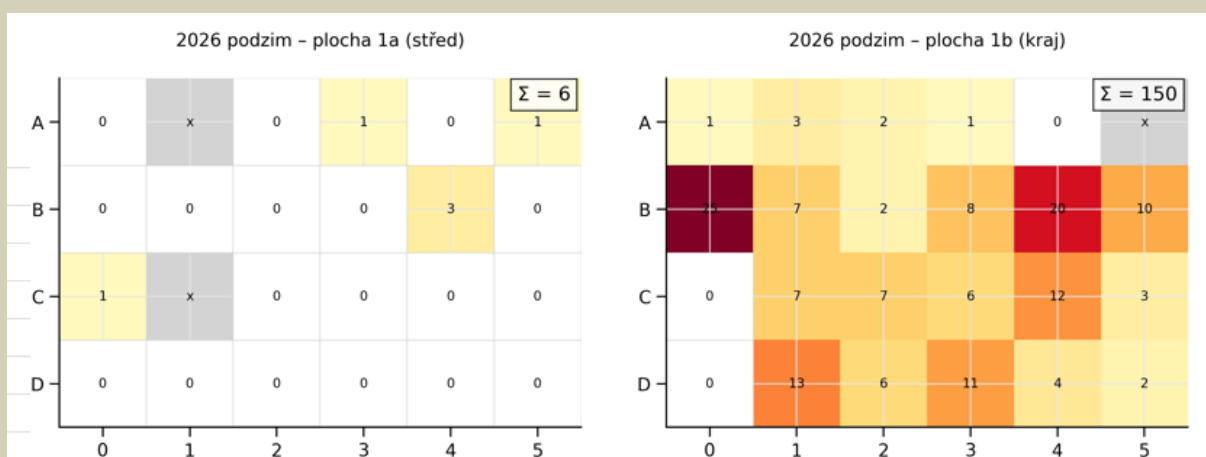
Neošetřené (nahore: molice, mšice) x ošetřené (molice, mšice).



Na špenátu bylo v době aktuálního monitoringu minimum mšic.



Klopouška na celeru. Někde jsou také zbytky svlušek, sem tam kříši či odpočívající molice.



Ukázka ze záchytů drátovců v zemních pastech - lokalita Ruzyně. Letos na podzim bylo chyceno 150 jedinců v pastech na okraji pole. Uprostřed stejného pozemku ve stejném období bylo celkem 6 jedinců. Pastí bylo 24; vždy 6 kusů ve čtyřech řadách - A, B, C, D; řada A sousedí s travnatým pásem, další řady jsou po 2 metrech směrem do pole), vzdálenost pastí v řadách je 5 m. Na jaře na stejných plochách byli 2 jedinci (střed) a 33 jedinců (kraj).